

[Valdemar Thomsen.]

Delegation, som har været i Grønland, at ingen eller i hvert Fald meget faa forstaaer Dansk deroppe, ja, at ikke engang Lærerne forstaaer Dansk.

Indførelse af dansk Undervisningssprog er der altsaa Grund til, forekommer det mig, at overveje nu, efter at Delegationen, der har været deroppe, har faaet det bestemte Indtryk, som det ærede Medlem Hr. Hauberg udtalte sig om, at Grønlænderne gerne vil lære Landets Sprog. Jeg synes, det er en komplet, en oplagt Fallit-erklæring for Monopolsystemet og de gamle Metoder. Kravet fra Grønlænderne om at lære mere Dansk var rejst, sagde det ærede Medlem Hr. Vanggaard, allerede i 1923, men, tilføjede det ærede Medlem, det er ikke imødekommet. Og deri har han sandelig Ret, men jeg benytter Lejligheden til at spørge det ærede Medlem, om man med Forslaget, som det foreligger her, kan imødekomme det Krav, der stilles fra grønlandsk Side. Undervisningsspørgsmaalet er et af de mest brændende Spørgsmaal i vore Dages Grønland, udtalte Knud Rasmussen allerede her i 1925, og han tilføjede: hvis vi vil knytte Grønlænderne nærmere til os, baade gennem Opdragelse og Kulturpaavirkning, bør vi indføre Dansk som Undervisningssprog, og vi bør i videst muligt Omfang ogsaa benytte os af danske Lærere. Han hævder, at dette bør gøres, fordi saadanne Lærere med den Kultur, de har, som Baggrund kan gøre et langt, langt større Arbejde end indfødte Lærere, der finder sig paa Kulturens allerførste Stadium.

Selv om det kunde være fristende, skal jeg ikke komme nærmere ind paa hele det store Problem, som Knud Rasmussen ved den nævnte Lejlighed har oprullet for Rigsdagen, men Tiden maa efter min Mening være inde til, at det tages op til en grundig Overvejelse, og helst saaledes, at Resultatet ikke kun bliver Foranstaltninger som de her foreslaaede. Hvis den Forhandling, der føres her, kunde give Stødet til, at man i hvert Fald i nogen Maade følger de Anvisninger, som Knud Rasmussen har givet om at gaa ind i et virkeligt Reformarbejde for først og fremmest den grønlandske Skole, ja, saa er Formaålet med mit Indlæg naaet, for saa vil det nemlig hurtigt gaa op for Rigsdagen, at en gradvis Aabning af Grønland er i høj Grad paakrævet.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Vanggaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Vanggaard: Jeg kan give det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen Ret i hans stærke Krav om en forbedret Danskundervisning, og at vi ogsaa har meget at lære af, hvad der er sket i Alaska, derom er der ikke Tvivl; det ærede Medlem Hr. Victor Pürschel foreslaar jo at sende en Repræsentant for Styrelsen til Alaska for at undersøge Forholdene og danne sig et Indtryk af, hvad der er sket der, og det kan jeg give min Tilslutning. Det ærede Medlem Hr. Victor Pürschel sagde, naturligvis noget paradoksalt, i et Foredrag i Grønlandske Selskab, at med det nuværende Tempo i Danskundervisningen kunde man om 100 Aar naa til, at der var 100 Grønlandere, der talte Dansk. Det var altsaa sagt noget paradoksalt, men vi synes, at vi i alt Fald kunde følge i det Tempo, som den grønlandske Befolkning selv ønsker; det vilde dog være en dansk Interesse. Med Hensyn til Landets Oplukning vil jeg fremdrage en Udtalelse af en Mand, der har boet hele sit Liv paa Grønland, Magister Porsild i Godhavn; han har sagt, at skal Grønland lukkes op, maa det være som et dansk Land, ellers gaar det tabt for os. Af denne Grund kan vi efter min Mening, da vi ikke er videre, ikke tænke paa Landets Oplukning i en nærmere Fremtid, men det kan jo komme paa en Maade, vi ikke ønsker, og derfor maa vi forberede os ved, at den grønlandske Befolkning lærer Dansk. Det er jo ikke nogen Sprogtvang, de beder selv om det; og Grønlænderne er jo ikke Eskimoer, de er en Blandingsrace, adskillige ser lige saa danske ud som vi her; de raaber med Blodets Røst paa vort Sprog, og vi har ikke støttet dem i det; det er i Virkeligheden i mange Henseender noget af en Skandale. Men det foreliggende Forslag skulde dog være et Skridt i Retning af det, som samtlige Ordførere ønsker, at Undervisningen i Dansk maa blive betydeligt fremmet, og derfor maa vi give det vor Tilslutning.

Statsministeren (Stærning): Jeg anser mig selvfølgelig ikke for berettiget til at optage en Diskussion som den, det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen har indledet, om alle de Problemer, der ligger fjernt fra den Lovgivning, der er stillet Forslag om. En Drøftelse af Spørgsmaalet om aabent eller lukket Grønland, om Styrelsesloven og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, kan det ærede Medlem jo foranledige optaget paa anden Maade, men jeg kan ikke se, at den har nogen egentlig Forbindelse med et Forslag om en rent